

**Kara Para Aklama ile Terörizmin
Finansmanı ile Mücadele ve İlgili
Düzenlemeler**
Gelişen Ekonomilerde Hukuk

Nkechikwu Valerie Azinge-Egbiri

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz. Bu kitaptaki tüm görsellerin telifi İsmet Kasapoğlu'na aittir.

Kara Para Aklama ile Terörizmin Finansmanı ile
Mücadele ve İlgili Düzenlemeler
Gelişen Ekonomilerde Hukuk

Yazar: Nkechikwu Valerie Azinge-Egbiri

Çeviren: Ali Tarhan

Orijinal Künye: Nkechikwu Valerie Azinge-Egbiri, *Regulating and Combating Money Laundering and Terrorist Financing The Law in Emerging Economies*, Routledge, 2021.

Kapak ve Sayfa Düzeni: Şeyma Nur Çetin

©Phoenix Yayınevi Tüm Hakları Saklıdır.

2024 Eylül, Ankara

ISBN No: 978-605-9801-93-5

Phoenix Yayınevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 11003

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

Baskı: Dedemat Matbaacılık

Dedemat Ambalaj Matbaacılık Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti.

Sertifika No: 70086

Melih Gökçek Bulvarı 1447 Cd. No:37 İvedik OSB Yenimahalle/ANKARA

Tel: 0507 932 59 30

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay/Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

**Kara Para Aklama ile Terörizmin
Finansmanı ile Mücadele ve İlgili
Düzenlemeler**
Gelişen Ekonomilerde Hukuk

Nkechikwu Valerie Azinge-Egbiri

Regulating and Combating Money Laundering and Terrorist Financing
Nkechikwu Valerie Azinge-Egbiri
Routledge tarafından ilk baskı 2021

Kara Para Aklama ile Terörizmin Finansmanı ile Mücadele ve İlgili Düzenlemeler

Bu kitap, küresel kara para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele (KPA-TFÖ) yapılanmasının, çeşitli yargı bölgelerinin bu çerçeveye uyum yörüngesi üzerindeki etkisini analitik olarak incelemektedir.

Çalışma, KPA-TFÖ düzenlemelerinin küresel yapısını aşılama amacıyla uluslararası finans sektörü reformunu ve bu reformun gelişimini inceleyerek başlıyor. Afrika ülkelerinin ve gelişen ekonomilerin uyum yörüngesi üzerindeki paradoksal etkisi nedeniyle ortaya çıkan tek tip bir KPA-TFÖ'ye meydan okuyor. Bu, KPA-TFÖ standartlarının ülkeler bloku üzerindeki davranışsal etkisini ortaya koyan, Afrika ülkeleri ve gelişen ekonomiler için etkili düzenleme ve uyum etmenlerine yönelik ön koşulların incelenmesi yoluyla gerçekleştiriliyor. Vekâlet teorisinin uygulanması yoluyla, bir yandan Afrika ülkeleri ve gelişen ekonomiler ile diğer yandan da KPA-TFÖ standartlarına yönelik küresel çerçeveyi formüle eden, yayan ve bunlara uyumu kolaylaştıran uluslararası finans kurumları arasındaki ilişkiyi araştırıyor. Geri kalan bölümler, uyum baskılarını ve bunun sonucunda Afrika ülkeleri ve gelişen ekonomilerin KPA-TFÖ standartlarıyla uyum gidişatını ampirik olarak gözden geçirmektedir. Kitabın son bölümünde Afrika ülkeleri ve gelişen ekonomilerin uyum zorlukları ve bunu kolaylaştıran meşruiyet kaygıları hakkında ayrıntılı bir açıklama sunulmaktadır.

Bu kitap, küresel KPA-TFÖ standartlarının Afrika ülkeleri ve gelişen ekonomiler üzerindeki etkisine ilişkin yeni bir yön sunmakta ve küresel standartların bu ülke blokları içerisinde proaktif uyumu kolaylaştırma ihtimalinin olduğu koşulların anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Bu yönüyle bu alanda çalışan akademisyenler, araştırmacılar ve politika yapımcılar için değerli bir kaynak olacaktır.

Nkechikwu Valerie Azinge-Egbiri, Birleşik Krallık'taki Lincoln Üniversitesi Hukuk Bölümü'nde Kurumsal ve Finansal Hukuk alanında Kıdemli Öğretim Görevlisidir.

İçindekiler

Teşekkür.....	11
Türkçe Metindeki Bazı Kısaltmalar.....	13
Çeviri üzerine.....	16
1 Küresel Kara Para Aklamamın Terörizmin Finansmanının Önlenmesi (KPA-TFÖ) Yönetmeliğine Uyum Afrika Ülkeleri ve Yükselen Ekonomilerde Düzenleme Parametreleri ve Çelişkileri.....	17
Giriş	
Kitabın Kapsamı.....	21
Neden IMF-Dünya Bankası ve FATF.....	23
Neden Afrika Ülkeleri ve Gelişen Ekonomiler?	24
Anahtar Terimlerin Açıklanması.....	24
İçeriğe Genel Bakış	25
Araştırma Yöntemleri.....	26
Araştırma Metodolojisi.....	26
Daha Ayrıntılı Okuma	27
2 Uluslararası Finans Sektörü Reformu ile Kara Para Aklama ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi (KPA-TFÖ) Tüzüğüne İlişkin Uluslararası Yasal Çerçeve	29
Giriş	
Uluslararası Finansal Düzenlemenin Doğası	30
Uluslararası Finansal Düzenlemelerin Mantığı	31
Uluslararası Finansal Düzenleme ve Kurumların Gelişimi.....	34
Uluslararası Finans ve KPA-TFÖ'nün Etkin Düzenlenmesine	
Doğru	39
Imf ve Dünya Bankası: Finansal Sektör Değerlendirme	
Programı.....	44
Mali Eylem Çalışma Gücü (FATF).....	49
KPA-TFÖ Düzenlemesinde Ters ve Devamlı Uluslararası	
Yetkilendirme.....	56
Uluslararası Finans Kuruluşları ve FATF ile Vekil Devletler	
Arasındaki Vekâlet İlişkisi.....	57
Vekâlet İkilemini Çözmek.....	58

Uluslararası Hukuk ve Yönetişimde Meşruiyet Kavramının Yapı Çözümü.....	59
Meşruiyetin Önemi.....	64
Sonuç.....	71
Daha Ayrıntılı Okuma	72

3 Afrika Ülkeleri ve Gelişen Ekonomilerde KPA-TFÖ'nün Önlenmesine İlişkin Etkin Düzenlemeler ve Uyumluluk Etkenleri için Ön Koşullar .....

Giriş	
Afrika Ülkelerinde ve Gelişen Ekonomilerde KPA-TFÖ'nün Etkin Düzenlenmesinin Ön Koşulları.....	84
Etkin Düzenlemenin Ön Koşulu Olarak Hukuk	84
Finansal Düzenlemenin Temeli Olarak Hukuk	88
Afrika Ülkelerinde KPA-TFÖ Yasalarından Kaynaklanan Mevzuat Değişiklikleri.....	90
Gelişen Ekonomilerde KPA-TFÖ Yasalarından Kaynaklanan Yasal Değişiklikler	103
Finansal Düzenlemenin Temeli Olarak Hukuk: Bir Cevap Yasanın Tasarımı.....	103
Etkin Düzenlemenin Ön Koşulu Olarak Güven	107
Güvenin Tanımlanması	108
Finansal İstikrara Güven	103
Siyaset ve Hükümet Sistemine Güven	112
Kurumsal Sisteme Güven	114
Düzenleme ve Yürütmeye Güven	119
Afrika Ülkeleri ile Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika (BRICS) Arasındaki Nakil ve Güven Yörüngesindeki Farklılıklar.....	124
Küresel Standartlara Uyum Perspektifi	125
Yasal Etmenlerin Bir Fonksiyonu Olarak Uyum.....	127
Yaptırım Odaklı Uyumluluk.....	128
Hukuk: Toplumun Yansıması mı?.....	130
Yasal Olmayan Etmenlerin Bir Fonksiyonu Olarak Uyum.....	131
Siyasi İrade, İç Koşullar ve Politika Öncelikleri	131
İtibar Kaygılarına Dayalı Uyum	133
Meşruiyet ve Uyum Üzerindeki Etkisi.....	134
Küreselleşme ve Entegrasyon.....	135
Teknik Kapasite ve Kaynaklar.....	136
Uyumluluğu Etkileyen Etmenlerin Belirlenmesi.....	137

Uyumluluk Derecelendirmelerinin Karşılaştırılması.....	138
Sonuç	142
Daha Ayrıntılı Okuma	142

4 Kolektif Asıllar Arasındaki Vekâlet İlişkisi ile Afrika Ülkeleri ve Gelişmekte Olan Ekonomilerle Etkileşimleri 160

Giriş

Kural Tasarımı, Uygulama ve Uyum	161
Kural Tasarımı: FATF ve Uluslararası Finans Kuruluşları arasındaki ilişki	161
Kural Oluşturmada Asıllar Arasındaki Etkileşim	164
Uygulama ve Uyum: Uluslararası Finans Kuruluşları ve FATF Arasındaki İlişki	170
Uygulama ve Uyum Yapılarının Oluşturulmasında Asıllar Arasındaki Etkileşimler	171
Vekâlet Teorisi: Kural Oluşturma, Uygulama ve Uyum Konusunda Kolektif Asıllar ile Vekil Devletler Arasındaki Etkileşimler	174
Vekâlet Teorisi: Yüksek Öncelikli (A) ve Orta Öncelikli Ülkeler (C) arasındaki Entegrasyon-Kişisel Çıkarların Hâkimiyeti mi?	178
Asıl(lar) ve Vekiller (Ülke Yasa Koyucuları) Arasındaki Etkileşim	183
Uygulama ve Uyum Konusunda Asıllar ve Vekiller Arasındaki Etkileşim	193
Sonuç.....	201
Daha Ayrıntılı Okuma	202

5 Afrika'nın Küresel Kara Para Aklamayı Önleme Rejimine Uyum Düzeylerinin Belirleyicileri 209

Giriş

Afrika Devletleri: Bağlam	215
Afrika Devletlerinin Uyumluluğu.....	220
Yasal Etmenlerin Bir Fonksiyonu Olarak Uyum.....	221
Hukuk: Kara Para Aklama ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele için Toplumun Aynası.....	222
Yaptırım Odaklı Uyum	225
Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğüne Dayalı Uyum	228
Uyumu Etkileyen Yasal Olmayan Etmenler.....	231
İtibar Kaygılarına Dayalı Uyum	231
Siyasi İrade, Yerel Koşullar ve Politika Öncelikleri.....	233

Teknik Kapasite ve Kaynaklar.....	241
Küreselleşme ve Entegrasyon	244
Meşrulaştırma.....	247
KPA-TFÖ Rejimine Uyumun Ülkeler Arası Analizi: Finansal Sektör Değerlendirme Programı (FSAP) ve FATF	249
Finansal Sektör Değerlendirme Programının Değerlendirilmesi: Süreç.....	247
FSAP Ülke İncelemesinin Değerlendirilmesi.....	250
Mali Eylem Görev Gücü Ülke Raporlarının Değerlendirilmesi ...	251
KPA-TFÖ'nün Ükelere ve Ükelere ve Coğrafi Dağılıma Göre Analizi.....	252
FATF Tavsiyelerine Göre Analiz.....	252
Uyarılar	256
Sonuç.....	257
Daha Ayrıntılı Okuma	258
6 Kara Para Aklama ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi (KPA-TFÖ) Rejimi Gelişen Ekonomilerde Uyumluluk	273
Giriş	
BRICS Ülkelerinin Arka Planı.....	274
BRICS'in FATF Üyeliği	280
BRICS'in FATF Üyeliği Öncesi ve Sonrasındaki Konumu	282
Gelişen Ekonomilerde KPA-TFÖ'ye Uyumun Belirleyicileri.....	289
Yasal etmenler	289
Hukuk Yansıtan Toplum.....	289
Yaptırım Odaklı Uyum	295
Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğüne Dayalı Uyum	297
Yasal olmayan etmenler.....	301
Siyasi İrade, İç Koşullar ve Politika Öncelikleri	301
İtibar Kaygılarına Dayalı Uyum	306
Meşruiyet ve Uyum Üzerindeki Etkisi.....	307
Küreselleşme ve Entegrasyon.....	307
Teknik Kapasite ve Kaynaklar.....	309
KPA-TFÖ Rejimine Uyumun Ülkeler Arası Analizi: FATF	312
Ükelere Göre KPA-TFÖ Analizi	312
Tavsiye ve Konulara Göre Analiz	314
Sonuç.....	315
En çok uyulan tavsiyeler.....	315
Daha Ayrıntılı Okuma	316

7 Meşruiyet-Oyun Alanını Eşitlemenin Bir Aracı mı?	327
Giriş	
Vekâlet İkilemi: Meşruiyet Kavramını ve Önemini Yeniden Belirlemek.....	329
Meşruiyeti Güçlendirmek ve Uyumunu Sağlamak: FATF'ın Stratejileri	330
FATF Kural ve Standart Tasarımında Meşruiyet.....	330
Kuralların Uygulanması ve Uyumunda Meşruiyet.....	334
Riske Dayalı Yaklaşım.....	337
Risk Tanımındaki Belirsizlik ve RBA'nın Kavramsallaştırılması...	338
Meşruiyet Merceğinden.....	347
Sonuç.....	353
Daha Ayrıntılı Okuma	355
8 Açıklamalar ve Sonuç.....	358
Giriş	
Araştırma Sorularına Göre Açıklamalar ve Sonuçlar.....	358

Teşekkür

Bu kitabın yazılması sırasında bana yardımcı olan birçok kişiye müteşekkirim. Öncelikle taslak bölümlerimi inceleyen Profesör Dalvinder Singh'e, meslektaşlarıma ve dostlarıma teşekkür etmek istiyorum. Her zamanki uyarı tüm hatalar ve eksiklikler için geçerlidir. Ayrıca, ülkeler arası finansal suçların işleyişine dair daha derin iç görüler için röportaj yaptığım kurumların çalışanlarına da minnettarım. Bu yolculuğu benimsemem için beni cesaretlendiren ve koşulsuz sevgi ve destekleriyle beni kutsayan eşime, ebeveynlerime, kardeşlerime, kuzenlerime ve arkadaşlarıma sondan bir önceki teşekkürlerimi sunuyorum. Son olarak bu kitap, finansal suçlar nedeniyle ekonomik büyüme ve kalkınmaları sekteye uğrayan ülkelere ithaf edilmiştir.